2026/1025

6.5.2026

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2026/1025,

annettu 20 päivänä tammikuuta 2026,

liiallisen alijäämän olemassaolosta Suomessa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) ja erityisesti sen 126 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Suomen esittämät huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT’, 126 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkisen talouden alijäämiä.

(2) Vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteena on terve ja kestävä julkinen talous, jolla pyritään vahvistamaan hintavakauden edellytyksiä sekä saavuttamaan rahoitusvakauden tukema vahva, kestävä ja osallistava kasvu, millä tuetaan kestävää kasvua ja työllisyyttä koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista.

(3) SEUT 126 artiklan mukainen liiallisia alijäämiä koskeva menettely, sellaisena kuin sitä on selkeytetty liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1467/97 ([1]), joka on osa vakaus- ja kasvusopimusta, edellyttää päätöstä liiallisen alijäämän olemassaolosta. Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyssä pöytäkirjassa (N:o 12) annetaan tarkemmat määräykset liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta. Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 479/2009 ([2]) esitetään yksityiskohtaiset säännöt ja määritelmät kyseisten määräysten soveltamiseksi. Unionin talouden ohjausjärjestelmä, joka tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024, sisältää neuvoston asetuksen (EU) 2024/1264, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 1467/97. Uudistuksessa pidettiin liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn säännöt suurin piirtein muuttumattomina siltä osin kuin on kyse alijäämäkriteerin noudattamatta jättämisestä, mutta velkakriteerin noudattamatta jättämiseen perustuvassa liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä, jota sovelletaan, jos jäsenvaltion julkinen velka suhteessa BKT:hen on yli 60 prosenttia, keskitytään jatkossa poikkeamiin suositetusta nettomenojen ([3]) enimmäiskasvusta, jonka neuvosto vahvistaa asetuksen (EU) 2024/1263 ([4]) 17 ja 19 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) 2024/1263 22 artiklan 6 kohdan mukaan poikkeamat lasketaan toteutumatietojen perusteella. Ensimmäinen vuosi, jonka osalta neuvosto on suosittanut Suomelle vuotuisten ja kumulatiivisten nettomenojen enimmäiskasvuvauhtia, on 2025. Velkakriteerin noudattamista voidaan arvioida vasta, kun vuoden 2025 toteutumatiedot ovat saatavilla eli keväällä 2026.

Sen vuoksi tämä neuvoston päätös koskee ainoastaan sitä, ylittääkö julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

([1]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2024/1264 (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([2]) Neuvoston asetus (EY) N:o 479/2009, annettu 25 päivänä toukokuuta 2009, Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta (EUVL L 145, 10.6.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/oj), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 7 päivänä maaliskuuta 2014 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 220/2014 Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmään Euroopan unionissa tehtävien viittausten osalta (EUVL L 69, 8.3.2014, lk 101, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/220/oj).

([3]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdan mukaan ’nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(4) SEUT 126 artiklan 5 kohdassa määrätään, että jos komissio katsoo, että jäsenvaltiossa on tai siellä voi ilmetä liiallinen alijäämä, komissio antaa asiasta lausunnon kyseiselle jäsenvaltiolle ja ilmoittaa asiasta neuvostolle. Otettuaan huomioon SEUT 126 artiklan 3 kohdan nojalla antamansa kertomuksen ja ottaen huomioon talous- ja rahoituskomitean SEUT 126 artiklan 4 kohdan nojalla 4 päivänä joulukuuta 2025 antaman lausunnon komissio katsoi, että Suomessa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Komissio antoi tämän vuoksi Suomelle 12 päivänä joulukuuta 2025 tällaisen lausunnon ja ilmoitti asiasta neuvostolle ([5]).

(5) SEUT 126 artiklan 6 kohdan mukaan neuvosto ottaa huomioon kyseisen jäsenvaltion mahdolliset huomautukset, ennen kuin se kokonaistilanteen arvioituaan päättää, onko jäsenvaltiossa liiallinen alijäämä. Suomen tapauksessa arvio kokonaistilanteesta johtaa alla esitettyihin päätelmiin.

(6) Eurostatilta 21 päivänä lokakuuta 2025 saatujen tietojen ([6]) mukaan Suomen julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2024 4,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ja julkinen velka vuoden 2024 lopussa 82,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 Suomen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan olevan 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ([7]). Vuoden 2024 toteutunut julkisen talouden alijäämä ja vuoden 2025 ennakoitu alijäämä ylittävät perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eivätkä ole lähellä sitä, eikä viitearvon ylittävien alijäämien katsota olevan väliaikaisia. Komission syksyn 2025 talousennusteen ([8]) mukaan julkisen talouden alijäämä pysyy yli 3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuosina 2025, 2026 ja 2027. SEUT 126 artiklan 3 kohdan nojalla annetussa komission kertomuksessa katsottiin, että viitearvon ylittävät alijäämät vuosina 2024 ja 2025 ovat poikkeuksellisia ja että ne johtuvat makrotalouden epäsuotuisan kehityksen vaikutuksesta ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vaikutuksesta julkiseen talouteen.

(7) Komissio on analysoinut SEUT 126 artiklan 3 kohdan nojalla antamassaan kertomuksessa SEUT 126 artiklan 3 kohdan vaatimusten mukaisesti myös kaikki merkitykselliset tekijät. Kuten asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 4 kohdassa säädetään, arvioitaessa noudattamista alijäämäkriteerin perusteella on niin, että jos julkisen velan suhde BKT:hen ylittää viitearvon, merkitykselliset tekijät otetaan huomioon SEUT 126 artiklan 3 kohdan mukaista kertomusta seuraavissa vaiheissa, jotka johtavat päätökseen liiallisen alijäämän olemassaolosta, ainoastaan, jos – ennen kuin nämä merkitykselliset tekijät otetaan huomioon – julkisen talouden alijäämä pysyy lähellä viitearvoa ja viitearvon ylitys on väliaikaista. Suomen tapauksessa nämä kaksi edellytystä eivät täyty. Merkityksellisiä tekijöitä ei sen vuoksi oteta huomioon.

(8) Perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/97 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei näin ollen ole noudatettu.

(9) Neuvosto aktivoi 8 päivänä heinäkuuta 2025 kansallisen poikkeuslausekkeen, jotta Suomen olisi helpompi lisätä puolustusmenoja ([9]) vuosina 2025–2028. Asetuksen (EU) N:o 1467/97 2 artiklan 5 kohdassa säädetään, että jos kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna, komissio ja neuvosto voivat päättää olla tekemättä arvioinnissaan liiallisen alijäämän olemassaoloa koskevaa päätelmää. Komission syksyn 2025 talousennusteessa kuitenkin ennakoidaan, että ilman puolustusmenojen kasvua vuodesta 2021 Suomen alijäämä olisi vuonna 2025 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näin ollen sitä, että Suomen alijäämä ylittää vuonna 2025 viitearvon, ei voida täysin selittää puolustusmenojen kasvulla viitevuodesta 2021. Sen vuoksi 2 artiklan 5 kohtaa ei sovelleta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Arvio kokonaistilanteesta osoittaa, että Suomessa on liiallinen alijäämä, koska alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

([5]) Kaikki Suomen liiallisen alijäämän menettelyä koskevat asiakirjat ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/finland_en.

([6]) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2009 14 artiklan mukaisesti 21 päivänä lokakuuta 2025 julkaistut Eurostatin Euro-indikaattorit (https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-21102025-AP).

([7]) Julkista taloutta koskevassa ilmoituksessa Eurostatille syksyllä 2025 toimitettu tieto ennakoidusta alijäämästä. Katso: https://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables.

([8]) Euroopan talousennuste – syksy 2025, *European Economy – Institutional Paper,* nro 327, 17. marraskuuta 2025.

([9]) Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, neuvoston Suomelle asetuksen (EU) 2024/1263 nojalla asettamista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeamisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi) (EUVL C, C/2025/3966, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Suomen tasavallalle.

Tehty Brysselissä 20 päivänä tammikuuta 2026.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. KERAVNOS